

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Natura 2000

Izobraževanje naravovarstvenih nadzornikov

mag. Martina Kačičnik Jančar

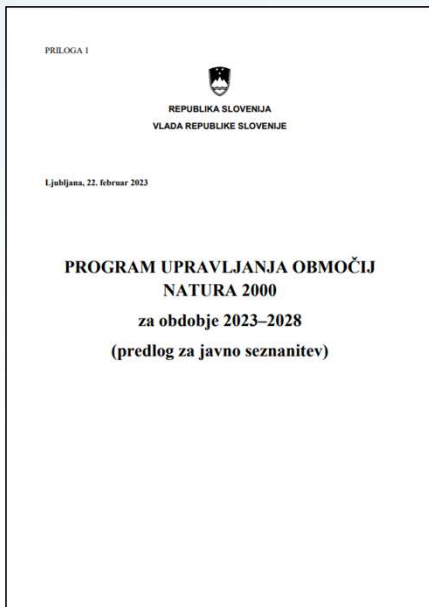
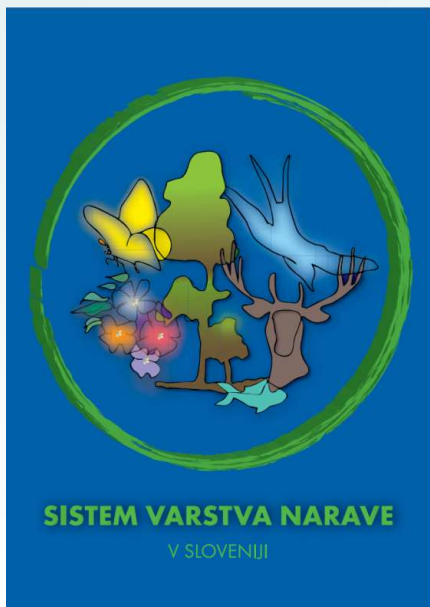
September 2023

Foto: M. D.

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Narava v Sloveniji je med najbogatšimi v Evropski uniji

Narava v Sloveniji je med bogatšimi v Evropski uniji. Skopi generacija ama naravo v Sloveniji ohraniti v takšni meri, da več kot polovica Slovenije predstavlja območja posebnega pomena (95 % - Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote... 3). Območja Natura 2000 pokrivajo dobrih 37 % zemljišča države.

V Sloveniji živi več kot desetina vseh Natura 2000 vrst v EU!

V Sloveniji živi več kot desetina vseh Natura 2000 vrst v EU! V Sloveniji živi več kot 22.000 živalskih in 3.500 rastlinskih vrst, med njimi je več kot 2.000 vrst uvrščenih na rdeči seznam (ogrožene rastlinske in živalske vrste) zavarovanih pa je več kot 800 živalskih in več kot 300 rastlinskih vrst. V okviru Natura 2000 v Sloveniji varujemo 233 živalskih in 23 rastlinskih vrst (Natura 2000 vrste), kar predstavlja nekaj več kot 10 % vseh Natura 2000 vrst in tipičnih naravnih sklopov (habitatnih tipov) v EU. Zavarovane in rastlinske vrste so v Sloveniji v posebnem stanju, kot je poporočila Evropske unije.

Skoraj v vseh slovenskih občinah imamo območja Natura 2000 (v 204 občinah od 212 občin)

Prve dve tretjini občin imajo območja Natura 2000 (v 204 občinah od 212 občin).

Območja Natura 2000 v 70 % pokriva gozd, nekaj več kot 20 % pa kmetijske površine. Naravovarstveni ukrepi v Natura 2000 gozdnih območjih so bili v veliki meri izvedeni v obdobju 2007-2017, medtem ko so v območjih s kmetijsko površino ukrepi opravljeni v manjši meri.

Območja Natura 2000 v 70 % pokriva gozd, nekaj več kot 20 % pa kmetijske površine. Naravovarstveni ukrepi v Natura 2000 gozdnih območjih so bili v veliki meri izvedeni v obdobju 2007-2017, medtem ko so v območjih s kmetijsko površino ukrepi opravljeni v manjši meri.

<https://natura2000.gov.si/natura-2000/natura-2000-v-sloveniji/>

<http://www.naravovarstveni-atlas.si>

<http://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/revizija/ravnanje-z-varstvenimi-obmocji-natura-2000-159/>

Kaj je Natura 2000

- Direktiva o pticah (1979)
- Direktiva o habitatih (1992)

ker so ohranitev, varstvo okolja in izboljšanje kakovosti okolja vključno z ohranjanjem naravnih habitatov ter živalskih in rastlinskih vrst temeljni cilj splošnega interesa, ki si ga je zastavila Skupnost, kot je navedeno v členu 130r Pogodbe;

ker so v politiki in programu Evropske skupnosti o varstvu okolja (1987 do 1992) ⁽⁴⁾ predvideni ukrepi za ohranjanje narave in naravnih virov;

ker ta direktiva prispeva k splošnemu cilju trajnostnega razvoja, saj je njen glavni cilj spodbujati vzdrževanje biotske raznovrstnosti ob upoštevanju gospodarskih, družbenih, kulturnih in regionalnih zahtev; ker je treba za vzdrževanje biotske raznovrstnosti pri določenih primerih vzdrževati ali celo spodbujati človekove dejavnosti;

ker se na evropskem ozemlju držav članic stanje naravnih habitatov še naprej slabša in je vse večje število prosto živečih vrst resno ogroženih; ker je treba, glede na to, da so ogroženi habitat in vrste del naravne dediščine Skupnosti in da nevarnosti, ki jim grozijo, velikokrat segajo čez meje, ukrepati na ravni Skupnosti, da se jih ohrani;

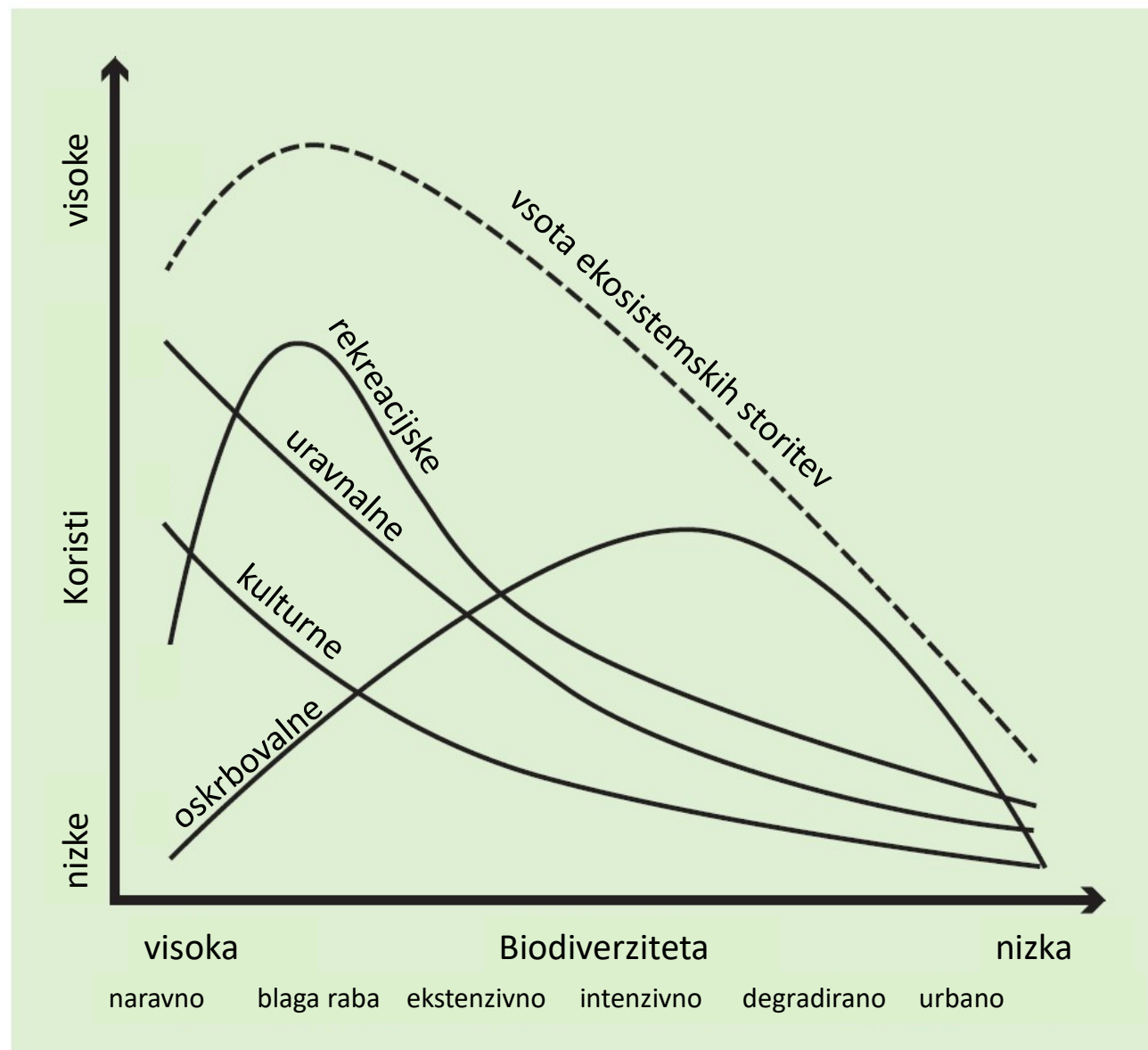
SLAVOJ ŽIŽEK

Življenje v času konca

izdala.com

Biotska raznovrstnost zagotavlja ekosistemske storitve

Fitenss check 2016

Povzetek preverjanja ustreznosti

kvantitativni podatki. Stroški izpolnjevanja obveznosti, povezani z imenovanjem, zaščito in upravljanjem območij Natura 2000, so bili ocenjeni na najmanj 5,8 milijarde EUR letno za celotno EU.

Številne koristi direktiv, ocenjene na 200 do 300 milijard EUR letno, znatno presegajo opredeljene stroške. Njuno izvajanje prispeva k lokalnemu gospodarstvu z ustvarjanjem delovnih mest in spodbujanjem turizma, zlasti na podeželskih območjih. Vendar internalizacija stroškov še ni bila dosežena, saj socialno-ekonomske koristi številnih ekosistemskih storitev, ki jih zagotavlja omrežje Natura 2000, še niso deležne splošnega priznavanja, priznanja in potrditve v javnih politikah.

Natura 2000 v Sloveniji

- 37% slovenskega ozemlja
- 119 vrst ptic iz Direktive o pticah
- 60 evropsko pomembnih habitatnih tipov
- 114 rastlin in živali s seznamov Direktive o habitatih
- 31 območij za varovanje ogroženih vrst ptic (25% ozemlja Slovenije)
- 324 območij za varstvo ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatov (32% ozemlja Slovenije)
- 70% gozd
- 20% kmetijska zemljišča
- 1% vode
- 9% ostala zemljišča

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Podatki

NATURA 2000 VIEWER DISCLAIMER and note

Search Natura 2000 sites, species, habitats, loca...

30km

100 km

Natura 2000 Network - all sites

Natura EPO NV ZO

Območje Natura 2000

Identifikacijska št. SI3000188

Ime območja Ajdovska planota

Tip območja posebno ohranitveno območje

Oznaka SAC

Površina [m2] 24087840

Biogeografska regija

Alpska ☐

Celinska ☒

Datumi določitve

Določitev za pSCI 29.04.2004

Potrditev SCI: 13.11.2007

Določitev SAC 03.02.2012

Določitev za SPA

Opis območja

Opis Ajdovska planota je zakrasela in razgibana planota med vzhodnim obrobjem Suhe krajine in dolino reke Krke, severno od Straže. Prostrano gozdno območje s prevladujočimi bukovimi sestoji je habitat rjavega medveda ter netopirjev (veliki podkovnjak, vejicati netopir, navadni netopir). Njihova ključna zatočišča so vezana na Veliko in Malo Prepadno, Lukenjsko jamo ter cerkvi na obrobju (Soteska, Dolenja Straža). Kraške jame na planoti (Velika in Mala Prepadna) so tudi habitat hrošča drobnovratnika, podzemski tok Tomanina na žlunuška rihina

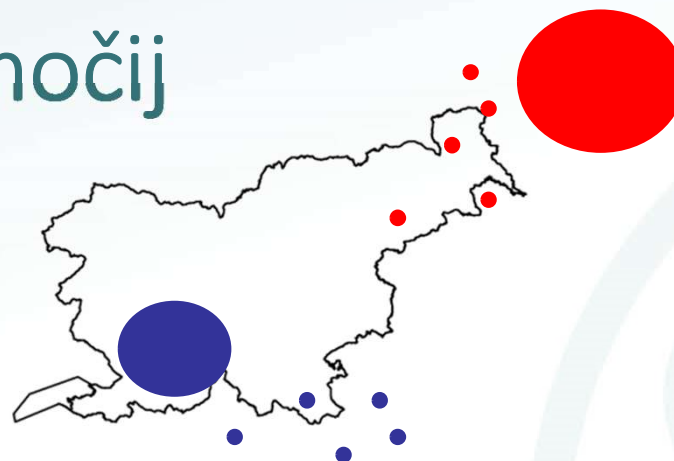
Identifikacijska št.	Tip območja	Ime območja	G	P
SI3000191	SAC	Ajdovska jama	⬇	
SI3000134	SAC	Ajdovska peč	⬇	
SI3000188	SAC	Ajdovska planota	⬇	
SI3000241	SAC	Ankaran - Sv. Nikolaj	⬇	
SI3000024	SAC	Avče	⬇	
SI3000158	SAC	Babja luknja	⬇	
SI3000326	SAC	Bajdinc	⬇	

Kriteriji za določitev območij

FFH

- Geografsko enakomerno razporejena območja
- Vključene vse ekološke in genetske variacije
- Vključeni vsi deli habitata
- Povezanost območij
- V centru razširjenosti vrste višji % vključenost kot na robovih

Ptice

- Prisotnost vrst globalne varstvene pozornosti
- Zgostitve vrst, ki so ogrožene na nivoju EU
- Prvih pet najpomembnejših območij v regiji, kjer se pojavlja vrsta ogrožena v EU

Vzpostavljane omrežja Natura 2000. Varstvo narave 28

https://www.researchgate.net/publication/301889048_VZPOSTAVLJANJE_OMREZJA_NATURA_2000_ESTABLISHMENT_OF_THE_NATUR

A 2000 NETWORK Matej PETKOVSEK

Ugodno stanje ohranjenosti

Vrste

- Velikost populacije
- Velikost habitata
- Specifične lastnosti, strukture ali procesi v habitatu oz. habitatnem tipu

Habitatni tipi

- Velikost habitata
- Specifične lastnosti, strukture ali procesi v habitatu oz. habitatnem tipu
- (Prisotnost in ugodno stanje za HT tipičnih vrst)

Ugodno stanje ohranjenosti

SKUPINA	KODA VRSTE/HT	IME VRSTE/HT	KODA OBMOČJA	IME OBMOČJA	BIOGEOG. RAJSKA REGIJA (A alpska, C celinski)	TIP POPULACIJE	OCENA OHRANITVENEGA STANJA VELIKOSTI POPULACIJE	OCENA OHRANITVENEGA STANJA VELIKOSTI HABITATA / HT	OCENA OHRANJENOSTI SPECIFIČNIH LASTNOSTI, STRUKTUR PROCESOV HABITATA / HT
barja in močvirja	HT_7210	Aktivna visoka barja	S13000278	Pokljuska barja	A		ugodno	ugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7210	Aktivna visoka barja	S13000203	Blato na Jelovici	A		ugodno	ugodno	ugodno
barja in močvirja	HT_7210	Aktivna visoka barja	S13000270	Pohorje	A.C		ugodno	ugodno	ugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000026	Ribniška dolina	A		neugodno	neugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000166	Razbor	A		ni znana	neugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000075	Lahinja	C		ni znana	neugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000278	Pokljuska barja	A		ugodno	neugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000271	Ljubljansko barje	A.C		ugodno	neugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000256	Krnsko hribovje - Menišija	A		neugodno	neugodno (+)	neugodno (+)
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000297	Milja dolina	A.C		neugodno	neugodno (+)	neugodno (+)
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000232	Notranjski trikotnik	A.C		neugodno	neugodno (+)	neugodno (+)
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000334	Bejce - Zasip	A.C		ni znana	neugodno (+)	neugodno (+)
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000154	Bled - Podhom	C		ni znana	neugodno (+)	neugodno (+)
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000168	Črna dolina pri Grosuplju	C		ugodno	neugodno (+)	neugodno (+)
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000281	Vrhe - povirno barje	A		ni znana	ugodno	ugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000169	Povirje vzhodno od Bodešča	C		ni znana	ugodno	ugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000173	Bloščica	A		ugodno	ugodno	ugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000087	Zelenci	A		ugodno	ugodno	ugodno
barja in močvirja	HT_7230	Bazična nizka barja	S13000189	Žejna dolina	A		ugodno	ugodno	ugodno
barja in močvirja	HT_7210	Karbonatna nizka barja z navadnc	S13000162	Breg pri Mali Loki	C		neugodno	neugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7210	Karbonatna nizka barja z navadnc	S13000047	Koritno	C		neugodno	neugodno	neugodno
barja in močvirja	HT_7210	Karbonatna nizka barja z navadnc	S13000026	Ribniška dolina	A		neugodno	neugodno	neugodno

Zaporedna številka vrste	ID območja	Ime območja	Skupina območja	Koda vrste/HT	Ime vrste/HT	Zaščitveni status	Tip področja	Populacija na katero se nanaša	Stanje v naravi (številčno)	Enota številčne vrednosti	Stanje v naravi (besedno)	Leto stanja	Dodatna opazila	Vir podatkov	Trend	Obdobje ocenitve	Datum določitve	Vir za določitve	Ocene stanja ohranjenosti
1	S15000015	Ceriniško jezero	Notranjski	A298	rakar	Acrocephalus	ptice	Velikost populacije	70	100 parov	NRP: Populacija je v nevarnem razredu	2018 DOPPS; 2021 NRP	Za osnovo določitve stanja v naravi en	Kmeč et al. (2019), Splietni	neznani	2004-2020	6.10.2020	ekspertno mnenje DOPPS	neugodno
2	S15000015	Ceriniško jezero	Notranjski	A298	rakar	Acrocephalus	ptice	Velikost populacije			Na račun vsakoletne pozno razmnoževanja	2020		Jančar osebno (2020)	zmanjšani	2004-2019	14.05.2021	ekspertno mnenje NRP	neugodno (-)
3	S15000015	Ceriniško jezero	Notranjski	A298	rakar	Acrocephalus	ptice	Specifične lastnosti, strukture, procesi			Na račun vsakoletne pozno razmnoževanja	2020		Jančar osebno (2020)					neugodno
4	S15000027	Črete	Črete	A298	rakar	Acrocephalus	ptice	Velikost populacije	10	40 parov		2009-2018		Bordjan osebno (2020), Gamaker	negativni	2009-2018	7.10.2020	ekspertno mnenje; trend; strokovno, ekspertno mnenje DOPPS	ugodno
5	S15000027	Črete	Črete	A298	rakar	Acrocephalus	ptice	Velikost populacije			ni podatka				neznani	2004-2020	7.10.2020	ekspertno mnenje DOPPS	neugodno
6	S15000027	Črete	Črete	A298	rakar	Acrocephalus	ptice	Specifične lastnosti											neugodno

Pregled stanja vrst in habitatnih tipov omrežja Natura 2000

Overview of conservation status of species and habitat types of Natura 2000 network

Avtorji besedila / Authors of text: mag. Martina Kadičnik Jančar, Denis Žitnik, Nastja Kosor, Miha Naglič, Eva Vukelič

Avtorji ocen stanja ohranjenosti / Authors of scores of conservation status: glej kolofon / see colophon

Ljubljana, junij 2022

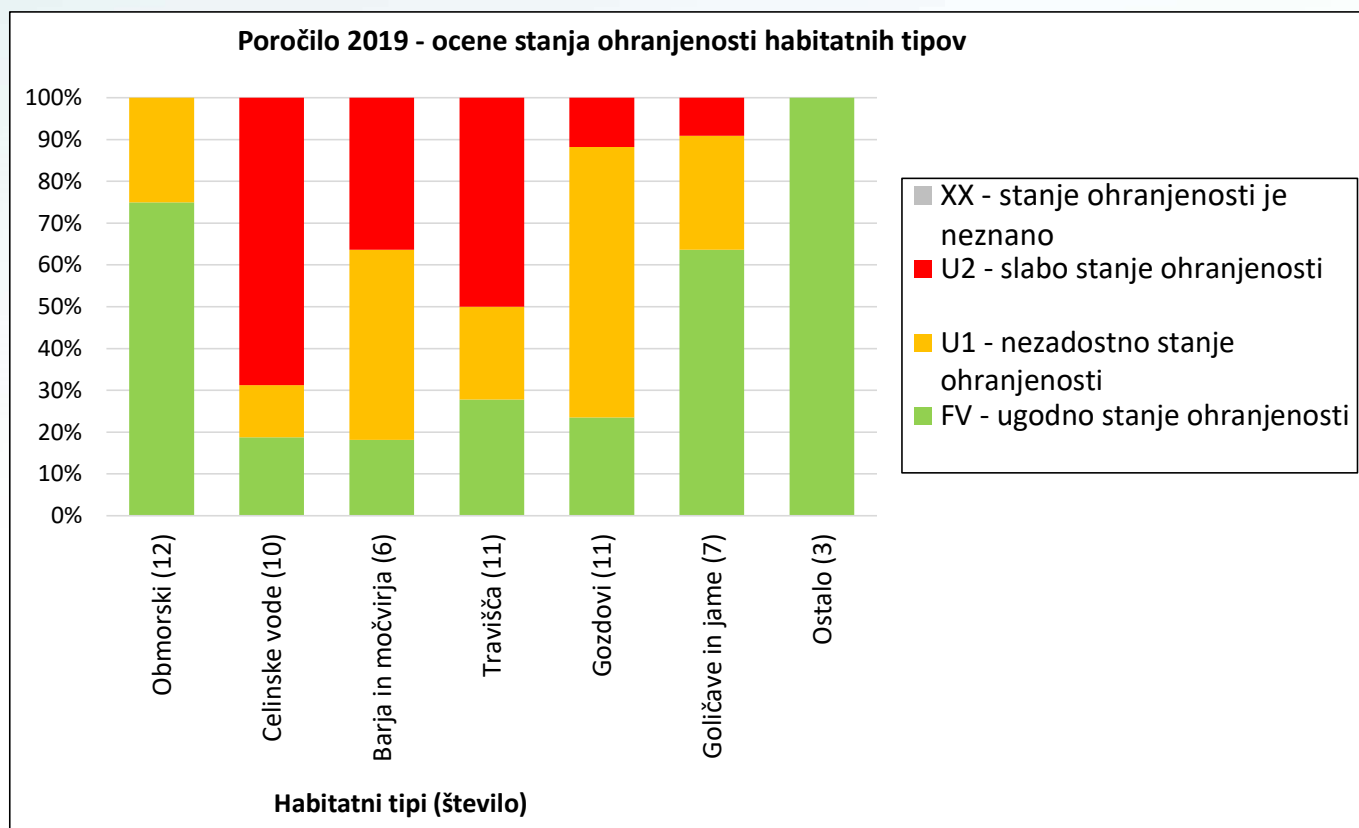
www.natura2000.si

LIFE integrirani projekt za okrepitev upravljanja Natura 2000 v Sloveniji (LIFE IT SPE/0000011) sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor ter partnerji. Za vsebino tega gradiva so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz njee izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska Unija, agencije za okolje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prejemata odgovornosti.

Poročanje po Direktivi o habitatih 2019

Poročilo po 17. členu Direktive o habitatih in 12. členu Direktive o pticah <https://zrsvn-varstvonarave.si/informacije-za-uporabnike/katalog-informacij-javnega-znacaja/>

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Monitoring stanja

Foto: Tea Knapič

MONITORING POPULACIJ IZBRANIH CILJNIH
VRST NETOPIRJEV V LETIH 2016 IN 2017

Drugo delno poročilo

Miklavž na Dravskem polju

februar 2017

Monitoringi <https://natura2000.gov.si/natura-2000/natura-2000-v-sloveniji/monitoring/>

Ugodno stanje ohranjenosti

Kako ga ohraniti ali doseči?

6. člen Direktive o habitatih

Države članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje te direktive.

- **Presojanje planov in posegov**
- **Upravljanje**

Presojanje sprejemljivosti planov in posegov

6. člen Direktive o habitatih

3. Pri vsakem načrtu ali projektu, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja ali zanj potreben, pa bi sam ali v povezavi z drugimi načrti ali projekti lahko pomembno vplival na območje, je treba opraviti ustrezno presojo njegovih posledic glede na cilje ohranjanja tega območja. Glede na ugotovitve presoje posledic za območje in ob upoštevanju določb odstavka 4 pristojni nacionalni organi soglašajo z načrtom ali projektom šele potem, ko se prepričajo, da ne bo škodoval celovitosti zadevnega območja, in, če je primerno, ko pridobijo mnenje javnosti.

4. Če je treba kljub negativni presoji posledic za območje izvesti načrt ali projekt iz nujnih razlogov prevladujočega javnega interesa, vključno tistih socialne ali gospodarske narave, in ni drugih ustreznih rešitev, država članica izvede vse izravnalne ukrepe, potrebne za zagotovitev varstva celovite usklajenosti Nature 2000. O sprejetih izravnalnih ukrepih obvesti Komisijo.

Upravljanje območij Natura 2000

Upravljanje s sektorskimi programi in načrti

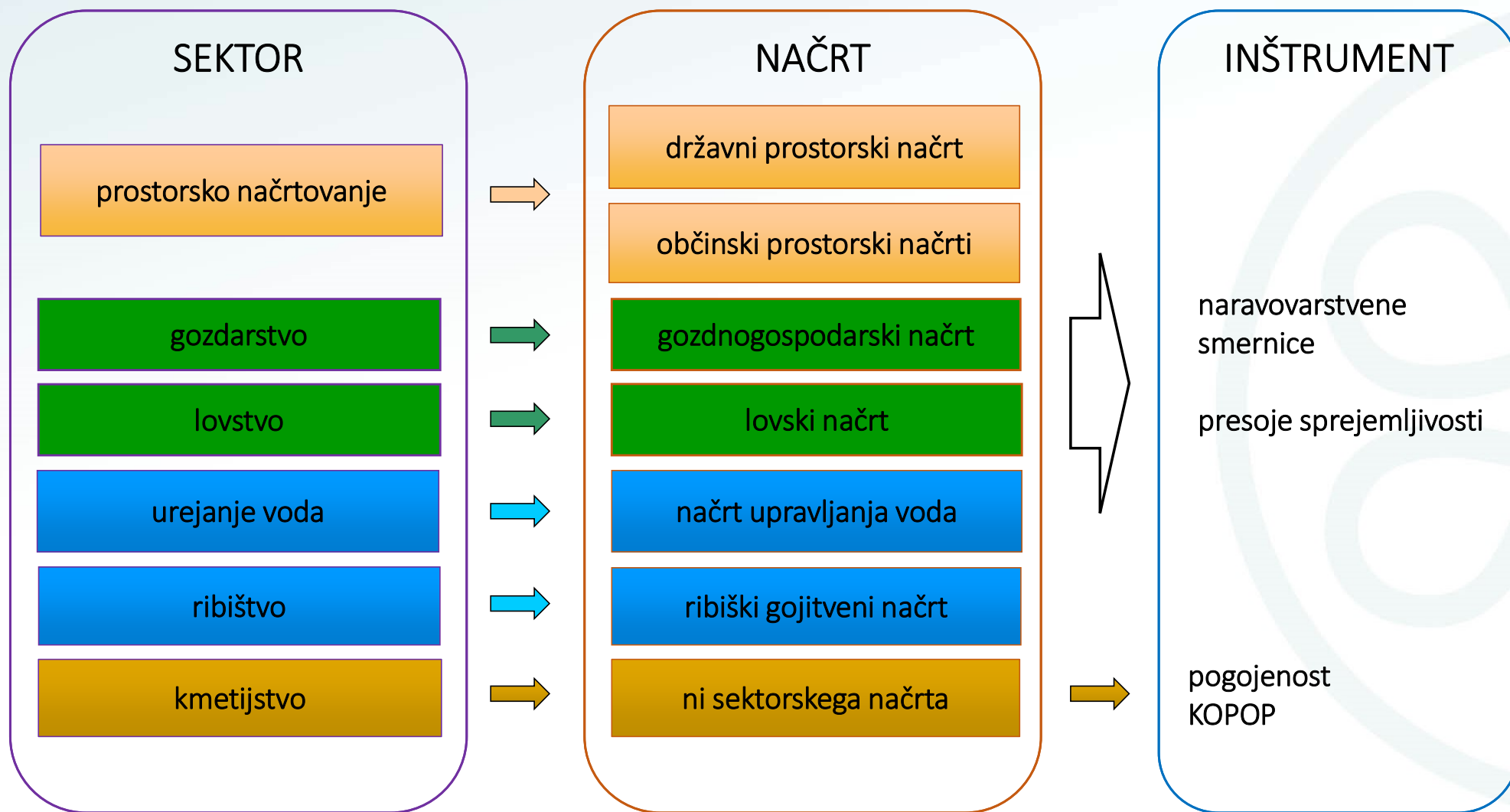
Program upravljanja območij Natura 2000 – PUN

- dolgoročni varstveni cilji
- programski varstveni cilji
- ukrepi

Upravljanje območij Natura 2000

B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	Vrsta
ID območja	Ime območja	Skupina območij	Koda vrste/HT	EU koda	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Taksonomska skupina	Tip varstvenega cilja	Populacija na katero se nanaša varstveni cilj	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MAX	Enota številčne vrednosti dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Natančnejša prostorska umestitev dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja	Opredelitev tipa strukture na katero se nanaša dolgoročni podrobni varstveni cilj	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrsta
SI5000001	Jelovica	Jelovica	A103	A103	sokol selec	Falco peregrinus	ptice	Velikost populacije	(razmnoževanje)	4	6	parov				ohrani se	Vrsta
SI5000001	Jelovica	Jelovica	A103	A103	sokol selec	Falco peregrinus	ptice	Velikost habitata					vrednost ni znana			ohrani se	Vrsta
SI5000001	Jelovica	Jelovica	A103	A103	sokol selec	Falco peregrinus	ptice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					brez fotografiranja na gnezdu			določi se	Vrsta
SI5000001	Jelovica	Jelovica	A103	A103	sokol selec	Falco peregrinus	ptice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					brez plezanja v gnezdiščih			ohrani se	Vrsta
SI5000001	Jelovica	Jelovica	A103	A103	sokol selec	Falco peregrinus	ptice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					brez sečnje in novih gozdnih prometnic na površini 1 ha v okolici gnezda			ohrani se	Vrsta
SI5000001	Jelovica	Jelovica	A103	A103	sokol selec	Falco peregrinus	ptice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata					mir v okolici (300 m) gnezda sokola selca od 1. marca do 30. junija			ohrani se	Vrsta

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

